

RAPORT
z realizacji Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Miasta Świdnica na lata 2016-2019
z perspektywą do 2023 r.
za lata 2022 -2023

Świdnica, 2024

Spis treści:

I. WPROWADZENIE	3
II. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	3
III. PRIORYTETY I CELE WYNIKAJĄCE Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO ŚWIDNICA NA LATA 2016-2019 Z PERSPEKTYWĄ DO 2023R.	3
IV. REALIZACJA ZAŁOŻONYCH Z PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ NA TERENIE GMINY MIASTO ŚWIDNICA	7
V. ANALIZA ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ	29
VI. WNIOSKI I REKOMENDACJE	32

I. WPROWADZENIE

Realizując „Politykę ekologiczną państwa”, na podstawie art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) Rada Miejska w Świdnicy uchwałą Nr XXII/230/16 w dniu 26 sierpnia 2016 r. przyjęła Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasta Świdnica na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ww. ustawy organ wykonawczy Gminy sporządza co dwa lata raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska, który przedkłada się Radzie Miasta.

„Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Środowiska, stąd pewna dowolność w sporządzaniu takich opracowań.

W niniejszym raporcie opracowane zostały dane za lata 2022 -2023.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt. 8 lit a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. , poz. 1094, z późn. zm.) Prezydent Miasta ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej opracowany raport z gminnego programu ochrony środowiska.

II. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Raport ma na celu określenie stopnia realizacji celów, kierunków i zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Świdnica za lata 2022-2023.

W niniejszym dokumencie zostały przedstawione następujące elementy:

- Priorytety ekologiczne przyjęte w Programie ochrony środowiska;
- Wykaz zrealizowanych inwestycji oraz działań wpisujących się w zakres Programu;
- Analiza i realizacja kierunków działań;
- Podsumowanie.

Źródłem informacji do raportu były dane oraz informacje udostępnione przez Urząd Miejski w Świdnicy, w tym sprawozdania z realizacji budżetu z lat 2022-2023 oraz dane dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

III. PRIORYTETY I CELE WYNIKAJĄCE Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO ŚWIDNICA NA LATA 2016-2019 Z PERSPEKTYWĄ DO 2023R.

Celem nadrzędnym, dla którego realizowany jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasta Świdnica – na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023r. jest:

zrównoważony oraz trwały rozwój społeczny i gospodarczy Gminy poprzez dążenie do poprawy stanu środowiska przyrodniczego, zachowanie jego istotnych walorów, utrzymanie ład przestrzennego oraz rozwój infrastruktury służącej ochronie środowiska.

W okresie realizowania zapisów Programu, na podstawie przyjętych kilkunastu kryteriów, została określona hierarchia potrzeb:

W zakresie zadań systemowych:

- Rozwój edukacji ekologicznej;
- Zarządzanie środowiskowe.

W zakresie poprawy jakości środowiska:

- Poprawa jakości wód,
- Racjonalizacja gospodarki odpadami,
- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego (poprzez realizowanie programu KAWKA oraz Programu Niskiej Emisji),
- Ochrona przed hałasem ze źródeł komunikacyjnych.

W zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania przyrody:

- Efektywna ochrona przyrody;
- Ochrona istniejących kompleksów parkowych ze szczególnym uwzględnieniem kompleksu „Strzelnica”,
- Ochrona gleb.

W zakresie zrównoważonego wykorzystania surowców, wody i energii:

- Zabezpieczenie środowiska i ludzi przed zagrożeniami powodziowymi;
- Wzrost wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych.

Do głównych celów Programu Ochrony Środowiska w okresie objętym niniejszym Raportem należą następujące priorytety:

1. Poprawa jakości środowiska poprzez ochronę i kształtowanie istniejących wartości przyrodniczych i krajobrazowych.

Kierunki działań długoterminowych **do 2023 r.:**

- Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich i kulturowych:
 - rewitalizacja i adaptacja na cele kulturalne zespołu fortyfikacyjnego twierdzy Fryderyka Wielkiego w Świdnicy;
 - rewaloryzacja przestrzeni publicznych kwartałów Starego Miasta;
 - modernizacja obiektów kultury w Mieście Świdnica;
- Rewaloryzacja, modernizacja i prawidłowa eksploatacja terenów zieleni miejskiej;
- Ochrona obszarów i obiektów chronionych oraz przyrodniczo cennych;
- Ochrona zasobów krajobrazowych;
- Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej oraz doskonalenie systemu obszarów chronionych poprzez zachowanie, odtworzenie i wzbogacanie zasobów przyrody;
- Zmniejszanie ekspansji terenów zurbanizowanych i przemysłowych na obszarach przyrodniczo cennych poprzez stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego;
- Promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych o charakterze cyklicznym;

- Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych istniejących pomników przyrody;
- Objęcie ochroną w formie użytku ekologicznego kompleksu „Strzelnica” ze względu na wysokie walory przyrodnicze ekosystemu oraz pełnioną przez niego rolę ekologiczną;

2. Rozwój turystyki i rekreacji zgodnie z zasadami ochrony środowiska

Kierunki działań długoterminowych **do 2023 r.:**

- Rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych i rowerowych na terenach interesujących przyrodniczo. Rozbudowa infrastruktury technicznej umożliwiającej uprawianie turystyki rowerowej w Świdnicy i regionie;
- Rozwój infrastruktury rekreacyjno – sportowej;
- Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich i kulturowych: Modernizacja obiektów kultury w Mieście Świdnica;
- Prowadzenie działań służących zachowaniu walorów ekologicznych gminy poprzez budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców;

3. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Kierunki działań długoterminowych **do 2023r.:**

- Kontynuacja zadań krótkookresowych;

Kierunki działań krótkoterminowych **do 2019r.**

- Prowadzenie aktywnych form edukacji ekologicznej młodzieży i dzieci;
- Kontynuacja współpracy z placówkami oświatowymi, fundacjami ekologicznymi i wspólna organizacja: akcji promocyjnych, konkursów, wystaw prac związanych z ekologią, wycieczek ekologicznych, zajęć terenowych, pokazów, itp.;
- Kontynuowanie współpracy z zagranicznymi placówkami, fundacjami i samorządami;
- Wspieranie finansowe i merytoryczne działań z zakresu edukacji ekologicznej prowadzonej w szkołach;
- Współdziałanie władz gminnych i powiatowych z instytucjami, szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego i pozarządowymi organizacjami w celu efektywnego wykorzystania różnych form edukacji ekologicznej;
- Współdziałanie władz gminnych i powiatowych z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i pozytywnych przykładów działań podejmowanych na rzecz jego ochrony;
- Prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej społeczności lokalnej na terenach cennych przyrodniczo;
- Sukcesywne rozszerzanie działalności informacyjnej.

4. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych oraz dążenie do poprawy jakości stanu wód oraz uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Kierunki działań długoterminowych **do 2023 r.:**

- Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
 - rozwój infrastruktury wodociągowej,
 - przedsięwzięcia rozwojowo – modernizacyjne sieci kanalizacyjnej;
 - kompleksowa modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie gminy – m.in. wymiana przyłączy wodociągowych.
- Wykonanie regulacji potoków i cieków wodnych na terenie gminy;
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- Profilaktyczny monitoring przeciwpowodziowy;
- Stworzenie systemu wsparcia dla pozyskiwania „zielonej” energii (generatory wiatrowe, turbiny wodne, baterie słoneczne i inne);
- Stworzenie systemu wsparcia dla „zielonych” inwestycji publicznych i prywatnych, w tym indywidualnych.

5. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza

Kierunki działań długoterminowych **do 2023 r.:**

- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu i ruchu ulicznego poprzez poprawę nawierzchni dróg: drogi wraz z uzbrojeniem technicznym w obszarach nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej;
- Optymalizacja warunków ruchu drogowego w celu zwiększenia płynności transportu, szczególnie w obszarach gęstej zabudowy;
- Promowanie i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technicznych w komunikacji i pojazdach, mających na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń;
- Promowanie proekologicznych zachowań właścicieli samochodów (np. Dzień bez samochodu, korzystanie ze środków transportu publicznego, korzystanie kilku osób z jednego pojazdu);
- Udział w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 – „Ograniczanie niskiej emisji na terenie Świdnicy- program dla obszarów nie objętych zasięgiem miejskiej sieci ciepłowniczej”
- Udział w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 – „Modernizacja i wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na oświetlenie energooszczędne”
- Udział w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 – „Budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w Świdnicy”
- Poprawa jakości powietrza Część 2) Kawka – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł emisji – „Ograniczenie niskiej emisji powierzchniowej na terenie Świdnicy poprzez likwidację węglowych, lokalnych źródeł ciepła i podłączenia obiektów do rozbudowanej sieci ciepłowniczej”
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – Szkoła Podstawowa nr 4 w Świdnicy – poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych
- Tworzenie warunków dla intensyfikacji ruchu rowerowego, wyznaczenie układu ścieżek rowerowych:

- Rozbudowa infrastruktury technicznej umożliwiającej uprawianie turystyki rowerowej w Świdnicy i regionie;
- Edukowanie i informowanie społeczeństwa o szkodliwości i zakazie spalania odpadów w paleniskach indywidualnych oraz na powierzchni ziemi;
- Wprowadzenie systemu wsparcia finansowego dla właścicieli mieszkań zmieniających system ogrzewania na proekologiczny;
- Organizacja akcji edukacyjno-społecznych związanych z problematyką niskiej emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł emisji.

6. Zmniejszenie zagrożenia ponadnormatywnej emisji hałasu

Kierunki działań długoterminowych **do 2023 r.:**

- Zmniejszanie uciążliwości hałasu komunikacyjnego poprzez właściwe projektowanie dróg, modernizacje i remonty nawierzchni, a także budowę ekranów akustycznych w miejscach najbardziej zagrożonych oddziaływaniem hałasu: Drogi wraz z uzbrojeniem technicznym w obszarach nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej;
- Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego i w procedurach inwestycyjnych;
- Systematyczne eliminowanie w przemyśle technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne emisji hałasu.

7. Ochrona mieszkańców Gminy Miejskiej Świdnica przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunki działań długoterminowych **do 2023r.:**

- Utrzymywanie natężenia promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najwyżej na tym poziomie.

IV. REALIZACJA ZAŁOŻONYCH Z PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ NA TERENIE GMINY MIASTO ŚWIDNICA

W ramach oceny realizacji założeń wynikających z zapisów Programu Ochrony Środowiska realizowanego przez Gminę Miasto Świdnica w latach 2022-2023 dokonano zestawienia celów i kierunków działań oraz jakościowej oceny stopnia ich realizacji.

Zastosowana została trzystopniowa skala odnosząca się do stopnia zaawansowania realizacji ocenianych zadań/ inwestycji:

- ZREALIZOWANE
- NIEZREALIZOWANE
- REALIZOWANE (w trakcie realizacji).

Zadania i cele zostały podzielone w Programie Ochrony Środowiska ze względu na charakter oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska oraz na rodzaj przedsięwzięcia ze względu na jego klasyfikację jako inwestycyjne lub pozainwestycyjne:

- A. OCHRONA WÓD:
 - Zadania z zakresu ochrony wód miasta,
 - Zadania z zakresu zaopatrzenia miasta w wodę.
- B. GOSPODARKA ODPADAMI;
- C. OCHRONA POWIETRZA;
- D. HAŁAS;
- E. AWARIE PRZEMYSŁOWE I ZDARZENIA KRYZYSOWE;
- F. OCHRONA PRZYRODY;
- G. TERENY POPRZEMYSŁOWE;
- H. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Świdnica za lata 2020-2021

Tabela. 1. Stan realizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego zawartego w POŚ dla Gminy Miasta Świdnica w okresie 2022-2023

L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji wg zapisów Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Świdnica na lata 2016-2019	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Zadania realizowane w okresie 2022- 2023
A. OCHRONA WÓD					
Zadania z zakresu ochrony wód miasta					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Edukacja proekologiczna i kampania informacyjna w sprawie racjonalnego korzystania z zasobów wodnych w tym kampania „Dobra woda prosto z kranu”	2016, 2017, 2018, 2020	ŚPWİK Sp. z o.o./ Urząd Miasta Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	ŚPWİK od 2016 roku prowadzi kampanię edukacyjną promującą picie wody prosto z kranu. „Pij Świdnicką kranówkę” to hasło, które towarzyszy akcji od 2022. W tym też roku pojawiło się konto na portalu społecznościowym o takiej właśnie nazwie, gdzie można znaleźć ciekawostki dotyczące wody, ale przede wszystkim promocję zdrowej wody, w Świdnicy prosto z kranu.
2.	Przygotowanie techniczne inwestycji gospodarki ściekowej (m.in. sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w wybranych rejonach miasta, w tym wymagane remonty)	2016-2020	ŚPWİK Sp. z o.o./ Urząd Miasta Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	Zarówno ŚPWİK Sp. z o.o. oraz UM Świdnica w zależności od potrzeb i realizowanych zadań inwestycyjnych dokonywała niezbędnych aktualizacji dokumentacji technicznych.
3.	Aktualizacja inwentaryzacji na terenie miasta, punktów nielegalnego zrzutu ścieków	2017, 2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	W ramach działań interwencyjnych niezwłocznie po wykryciu punktu nielegalnego zrzutu ścieków podejmowane są niezbędne kroki zmierzające do ich likwidacji.

Przedsięwzięcia inwestycyjne					
1.	Budowa i modernizacja urządzeń gospodarki ściekowej (m.in. przyłączy i sieci kanalizacji sanitarnej, rozdzielanie ścieków sanitarnych od deszczowych, przebudowy i remonty sieci, gospodarka osadami na oczyszczalni itp.) w wybranych rejonach miasta - wg harmonogramu, likwidacja zbiorników bezodpływowych na ścieki.	2016-2020	ŚPWik Sp. z o.o.	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	<p>Oczyszczalnia ścieków w Zawiszowie w 2022 r. zrealizowała przedsięwzięcia rozwojowo modernizacyjne na łączną kwotę 1 169 229,47 zł, w tym m.in. zmodernizowano zespół wirujący wirówki Hiller, zakupiono i zamontowano kratę schodkową MEVA i nabyto nową dmuchawę do napowietrzania ścieków.</p> <p>W ramach zadania w 2023 roku zostały zrealizowane następujące inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w Al. Niepodległości. Koszt: 175 500, 00 zł. • Budowa sięgaczy kanalizacyjnych w ul. Częstochowskiej. Koszt: 126 869, 40 zł- zrealizowanie części inwestycji, kolejne będą odbywać się w następnych latach.; • Modernizacja kanałów w ul. L. Zamenhofs i ul. J. Riedla (metodą rękawa). Koszt: 609 957, 65 zł.
2.	Poprawienie efektywności oczyszczania ścieków deszczowych przed odprowadzeniem do wód powierzchniowych	2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	<p>W ramach zadania w 2022 roku zostały zrealizowane następujące inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> •zadanie pn. „Przebudowa kolektora deszczowego w ul. K. Słobódzkiego/J. Webera/L. Zamenhofs” została opracowana nowa dokumentacja projektowa dotycząca przebudowy kolektora. Koszt: 28.757,40 zł, •zadanie pn. „Przebudowa wylotu kanalizacji deszczowej do rzeki Bystrzycy przy ul. Wrocławskiej w Świdnicy” zakończone.

					Koszt: 118.600,38 zł Zarówno w 2022 jak i 2023 roku realizowane były remonty sieci kanalizacji deszczowej znajdującej się poza pasami dróg gminnych. Koszty w 2022 roku wyniosły: 49.999,33 zł, a w 2023 roku: 29.958,66 zł.
Zadania z zakresu zaopatrzenia w wodę					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Przygotowanie i aktualizacja dokumentacji technicznych do celów modernizacji i budowy linii przesyłowych i dystrybucyjnych sieci wody	2016-2020	ŚPWİK Sp. z o.o.	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	ŚPWİK Sp. z o.o. w zależności od potrzeb i realizowanych zadań inwestycyjnych dokonywała niezbędnych aktualizacji dokumentów technicznych
2.	Analiza stanu jakości sieci wodociągowej	2016-2020	ŚPWİK Sp. z o.o.	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	ŚPWİK Sp. z o.o. dokonuje bieżącej analizy stanu jakości sieci wodociągowej
3.	Przygotowanie dokumentacyjne pod remont i modernizację stacji uzdatniania wody	2016-2020	ŚPWİK Sp. z o.o.	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	ŚPWİK Sp. z o.o. w miarę potrzeb zleca przygotowanie dokumentacji dotyczącej remontów i modernizacji zarządzanych stacji uzdatniania wody.
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>					
1.	Rozwój infrastruktury wodociągowej – m.in. wymiana starych sieci wodociągowych (żeliwnych, stalowych) ze względu na awaryjność.	2016-2020	ŚPWİK Sp. z o.o.	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	W 2022 roku zostały przeprowadzone modernizacje oraz w skrajnych przypadkach kompletne przebudowy sieci wodociągowej: przy ul. gen. Władysława Sikorskiego, ul. Prądyńskiego, ul. Mieczysława Kozara Słobódzkiego, ul. Ofiar Oświęcimskich, ul. Komunardów, ul. Działkowej, ul. Przelotowej, ul. Kraszowickiej, ul. Pogodnej, ul. Sudeckiej oraz ul. Polna Droga.

					<p>Wybudowano 2418 m nowego kanału sanitarnego w ul. Szarych Szeregów oraz w ul. Częstochowskiej. ŚPWIK Sp. z o.o. w 2022 r. przeprowadziła inwestycje na łączną kwotę 6 025 844,89 zł oraz remonty na łączną kwotę 2 152 980,00 zł.</p> <p>W 2023 roku zostały zrealizowane inwestycje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami na Osiedlu Owocowym w ul. Przelotowej/ Słonecznej w Świdnicy. Koszt: 490 177, 25 zł; • Przebudowa wraz z budową sieci wodociągowej w ul. Słowińskiej. Koszt: 127 636, 94 zł; • Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Al. Niepodległości/ 8 Maja na kwotę 228 324, 83 zł (koszt poniesiony w 2023 r.: 210 414, 83 zł). • Budowa sieci wodociągowej w ul. Gen. L. Okulickiego/ ul. Gen. A. E. Fieldorfa. Koszt: 313 606, 69 zł; • Budowa nowych sieci w obszarze ul. Mazowieckiej, ul. J. Korczaka, ul. Zielonej, ul. Kraszowickiej, ul. Polna Droga (we współpracy z deweloperami): wodociągowej ok. 303 m, kanalizacyjnej ok. 442 m za łączną kwotę ok. 334 405,00 zł.
2.	Monitoring sieci wodociągowej	2016-2020	ŚPWIK Sp. z o.o.	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	ŚPWIK Sp. z o.o. w ramach bieżącej działalności dokonuje monitoringu sieci wodociągowej

B. GOSPODARKA ODPADAMI					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów	2016-2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	<p>W celu realizacji działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w latach 2022- 2023 Gmina Miasto Świdnica prowadziła następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja strony internetowej: zawierającej informacje o funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, wskazówki jak prawidłowo segregować odpady, co zrobić z odpadami problemowymi np. gabarytami oraz niebezpiecznymi. • Udział w wydarzeniach organizowanych i współorganizowanych przez Gminę Miasto Świdnica: <p>Rok 2022: Świdnicki Bieg Noworoczny „ZUPBADURA”, Świętojański EKOPIKNIK, festyn z okazji Dnia Służb Mundurowych, ENDOBIEG organizowany przez Fundację Endomama, Domino Street Ball Cup, XV Dolnośląskie Forum Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz jubileusz 15-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku dla środowiska; Rajd Rowerowy Organizacja Festyn Ekologiczny pn. „Czysta Świdnica”, skierowanego do mieszkańców Świdnicy. Podczas festynu wspólnie otwarto Centrum Edukacji Ekologicznej w Rynek 39/40; Rajd Rowerowy na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji.</p>

					<p>Rok 2023: II Świdnicki Endobieg, piknik ekologiczny „Czysta Świdnica” na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji, Świętojański Eko Piknik w Parku Centralnym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja współpracy z firmą odbierającą odpady elektryczne i elektroniczne – AG EKO Aneta Gonera, w ramach której organizowane są zbiórki tego typu odpadów na terenie parkingu Urzędu Miejskiego 2022-2023. • Prowadzeni edukację ekologiczną między innymi w niepublicznym przedszkolu „Wesoła Piątka”, organizacja pikniku ekologicznego na terenie Szkoły Podstawowej nr 4 w Świdnicy. • Organizacja akcji „Wymień foliówkę na eko – reklamówkę” w roku 2022 i 2023, dzięki której mieszkańcy miasta Świdnica mieli okazję wymienić torby foliowe (wszystkie reklamówki wykonane z tworzyw sztucznych) na torby materiałowe wielokrotnego użytku. • Organizacja akcji edukacyjnej dla właścicieli czworonogów w latach 2022 i 2023, podczas której mieszkańcy otrzymali psie pakiety (podajniki z woreczkami na psie odchody). • Kontynuacja współpracy z MB Recykling Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Spółka komandytowa w latach 2022 i 2023. Firma udostępniła 7 specjalistycznych pojemników do zbierania zużytego sprzętu ZSEE zlokalizowanych na terenie Miasta Świdnicy. • 2022: Konkurs plastyczny „EKOlogiczna kartka
--	--	--	--	--	---

					<p>święteczna” dla przedszkolaków ze Świdnicy - święteczne kartki z materiałów naturalnych lub z odpadów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W 2023 zorganizowano konkurs fotograficzny „Czysta Świdnica na wakacjach” podczas, którego nagradzane były przesłane zdjęcia z wakacji z gadżetem „Czysta Świdnica”. • Organizacja pikniku ekologicznego „Posadź drzewo z Czystą Świdnicą” na który zostali zaproszeni mieszkańców miasta do sprzątnięcia tzw. „Hycla” oraz wspólne sadzenie 160 szt. sadzonek drzew. • W grudniu 2023r. na terenie Miejskiego Centrum Wspierania Inicjatyw w Centrum Edukacji Ekologicznej stworzono bezpłatną strefę „eko pakowania” prezentów- każdy mógł przyjąć i samodzielnie zapakować swoje prezenty bożonarodzeniowe z wykorzystaniem ekologicznych i naturalnych materiałów. <p><u>Łączny koszt edukacji ekologicznej wyniósł:</u> w 2022 roku 92 543,90 zł, w 2023 roku 82 789,18 zł.</p>
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>					
1.	Koszty przygotowania i utrzymania miejsc i terenów pod lokalizację pojemników na odpady komunalne	2018-2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	W latach 2022-2023 realizacja zadania rewitalizacji kwartałów śródmieścia: tj.: obszaru położonego pomiędzy ulicami Przechodnia- Teatralna, skweru położonego między ulicami 1 Maja- Konopnickiej tj. Ogród Jordanowski, terenu podwórka przy ul. Grodzkiej w Świdnicy, przestrzeni wewnątrz kwartałów ul. Przechodnia - ul. Bohaterów Getta -

					ul. Teatralna - ul. Mennicka obejmowała również przygotowanie terenów pod lokalizację pojemników na odpady komunalne.
2.	Realizacja lub modernizacja Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	2018	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnym)	<p>Na terenie Świdnicy w latach 2022-2023 funkcjonował jeden stacjonarny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, znajdujący się w Świdnicy przy ul. Metalowców 4.</p> <p>W wyniku rozstrzygnięcia przetargów Gmina Miasto Świdnica w roku 2022 i 2023 podpisała umowy na organizację i prowadzenie PSZOK na terenie Gminy Miasto Świdnica z Zakładem Oczyszczania Miasta Sp. z o.o.</p> <p>PSZOK był czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 - 17:00 oraz w soboty w godzinach: 10:00 - 14:00. Do PSZOK-u właściciele nieruchomości zamieszkałych mogli bezpłatnie przekazywać odpady m. in.: 1) przeterminowane leki i chemikalia; 2) zużyte baterie i akumulatory; 3) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; 4) meble i inne odpady wielkogabarytowe; 5) zużyte opony; 6) odpady zielone; 7) odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne; 8) odpady komunalne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.</p> <p>Koszt utrzymania i obsługi PSZOK wyniósł: w 2022 roku: 584 028,00 zł, w 2023 roku: 782 100,00 zł.</p>
3.	Likwidacja miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów	2017, 2018, 2020	Gmina Miasto	Realizowane (kontynuacja)	Gmina w przypadku zaistnienia sytuacji nielegalnego

			Świdnica	w latach następnych)	gromadzenia odpadów na terenach miasta, w miejscach do tego nieprzeznaczonych , na bieżąco likwiduje odnotowane dzikie wysypiska odpadów.
C. OCHRONA POWIETRZA					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Opracowanie założeń i projektów stref zieleni izolacyjnej dla obiektów uciążliwych	2019	Gmina, zakłady przemysłowe, jednostki org.	Częściowo realizowane	W przedmiotowym zakresie nie podjęto współpracy pomiędzy jednostkami realizującymi zadanie, niemniej jednak zakłady przemysłowe w swoich planach zagospodarowania terenu uwzględniają nasadzenia, natomiast Gmina podjęła działania związane z opracowaniem sposobu określenia stref zieleni izolacyjnej w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć
2.	Aktualizacja "Planu gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miasto Świdnica" oraz aktualizacja "Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię Elektryczną i paliwo gazowe dla Gminy Miasto Świdnica"	2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Zrealizowane	Aktualizacja "Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię Elektryczną i paliwo gazowe dla Gminy Miasto Świdnica" została przyjęta Uchwałą NR XLV/468/22 rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 24 października 2022 r. Koszt aktualizacji: 39 360,00 zł. Dokument "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Świdnica do 2030 r." został przyjęty Uchwałą NR LVII/586/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 września 2023 r.. Koszt przygotowania PGN: 86 100,00 zł.
3.	System monitoringu nośników energii, wody i ścieków w mieście Świdnicy	2017-2020	Gmina Miasto Świdnica	Częściowo realizowane	Gmina Miasto Świdnica w latach 2022-2023 prowadziła działania dotyczące rozpoznania rynku informatycznego w zakresie narzędzi do monitoringu nośników energii, wody i ścieków w mieście Świdnicy. ŚPWIK posiada automatyczny system

					monitoringu SCADA dla obiektów: ZUW Pszenno, ZUW Bokserska, Dyspozytorni przy ul. Wrocławskiej oraz w zbiorniku wieżowym na Os. Młodych, który używany jest do pozyskiwania danych z sieci wodociągowej w celu bieżącej kontroli i sterowania obiektami.
4.	Organizacja akcji edukacyjno-społecznych związanych z problematyką niskiej emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł emisji	2017-2019	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	Przeprowadzono działania promocyjne polegające na przekazaniu informacji o realizacji projektu grantowego, jego celu i działaniach z nim związanych m.in. odnowiono domenę „wymianakotlow.pl” niezbędną do realizacji projektu. Zorganizowano cykl spotkań ze specjalistami z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, w ramach współpracy Gminy Miasto Świdnica z WFOŚ w celu realizacji Programie Czyste Powietrze. Przeprowadzenie szeregu działań informacyjnych związanych z wdrożeniem programu Ciepłe Mieszkanie, skierowanego do właścicieli lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych. Kampania informacyjna w postaci plakatów i ulotek dotycząca uchwały antysmogowej .
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>					
1.	Udział w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 – „Ograniczanie niskiej emisji na terenie Świdnicy- program dla obszarów nie objętych zasięgiem miejskiej sieci ciepłowniczej”	2017-2020	Gmina Miasto Świdnica	Nie- zrealizowane	Ze względu na zmieniające się perspektywy finansowe w zakresie działań związanych z ochroną powietrza – ograniczeniem niskiej emisji, udział w tym programie został zastąpiony innym programem-projektem pn. „Wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej”,

					realizowanym w formule partnerskiej przez Gminę Miasto Świdnica z innymi gminami.
2.	Udział w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020- „Modernizacja i wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na oświetlenie energooszczędne”	2017-2020	Gmina Miasto Świdnica	Nie-zrealizowane	Gmina w ramach zadań związanych z remontami i montażem oświetlenia prowadziła wymianę istniejącego oświetlenia na energooszczędne. Takie zasady przyjmowano również przy realizacji zadań budowy nowego oświetlenia.
3.	Poprawa jakości powietrza Część 2) Kawka – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł emisji – „Ograniczenie niskiej emisji powierzchniowej na terenie Świdnicy poprzez likwidację węglowych, lokalnych źródeł ciepła i podłączenia obiektów do rozbudowy sieci ciepłowniczej”	2017-2020	Gmina Miasto Świdnica	Zrealizowane	<p>Na terenie Świdnicy zrealizowany został Program Kawka oraz Kawka II polegający na wymianie źródeł ciepła opalanych paliwem stałym, (tj. węglem, koksem lub drewnem) na bardziej ekologiczne ogrzewanie z sieci ciepłowniczej. W ramach KAWKI zostały zrealizowane m.in zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekty i budowa sieci ciepłowniczych (wraz z nadzorami i opłatami przyłączeniowymi); • Projekty i budowa sieci ciepłowniczych w lokalach (wraz z nadzorami); • Kampania edukacyjna; • Baza danych. • W ramach realizacji projektu do sieci ciepłowniczej zostało podłączone 88 budynków (554 lokale) oraz zlikwidowano 762 źródła ciepła na paliwo stałe. <p>Efektom tych działań jest przede wszystkim redukcja pyłów zawieszonych PM10 i PM 2,5 w powietrzu. Koszt realizacji projektu: 18 185 717,09 zł, w tym dofinansowanie ze środków zewnętrznych wyniosło 10 683 000,00 zł.</p>

4.	<p>Udział w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 – „Budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w Świdnicy”</p>	2017-2020	Gmina Miasto Świdnica	Zrealizowane	<p>Łącznie w ramach realizacji tego zadania w latach 2016-2019 wykonano: 6,61 km ścieżek/dróg rowerowych na terenie Miasta Świdnica, m.in. w ramach rozbudowy ul. Janusza Korczaka i Leśnej została wykonana droga rowerowa o dł. 365 mb; w ramach budowy ciągu pieszo-rowerowego na Osiedlu Zawiszów zostało wykonane 980 mb drogi rowerowej wzdłuż ul. Kazimierza Odnowiciela – od ul. Gen. W. Andersa do ul. Henryka Pobożnego, oraz wzdłuż ul. Henryka Pobożnego; ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Nadbrzeżnej o długości 722 mb; w ramach budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ulic K. Odnowiciela i W. Łukasińskiego wybudowano drogę rowerową o długości 989,5 mb; wzdłuż ul. Mikołaja Kopernika wybudowano drogę rowerową o długości 833 metrów; kładka rowerowa na rzece Bystrzyca o dł. 49,6 m; kładka pieszo-rowerowa na przedłużeniu ul. Sportowej o długości 32,30 mb, budowa ciągu pieszo-rowerowego po wałach od ul. Westerplatte do kładki o dł. 648 mb.</p> <p>Całkowity koszt: 13 430 103,70 zł.</p>
5.	<p>Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – Szkoła Podstawowa Nr 4 w Świdnicy – poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych</p>	2016-2018	Gmina Miasto Świdnica	Zrealizowane	<p>Zadanie było dofinansowane z programu: Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 – Oś priorytetowa: Gospodarka niskoemisyjna - Dział: Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Poddziałanie - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym - ZIT AW</p>

					Wartość wskaźnika na 2018 rok: Koszt realizacji zadania wyniósł: 11 158 774,02 zł.
6.	Przebudowa oświetlenia ulicznego wraz ze sterowaniem w celu poprawy efektywności energetycznej – zapewnienie lepszego sterowania oświetleniem ulicznym i oszczędność energii	2017	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	<p>Gmina w ramach zadań związanych z remontami i montażem nowego oświetlenia prowadziła wymianę istniejącego oświetlenia na energooszczędne, również przy budowie nowego oświetlenia.</p> <p>W 2022 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przebudowa oświetlenia w Parku Ułanów w Świdnicy. Koszt: 14.637,00 zł. została przeprowadzona przebudowa oświetlenia w Parku Ułanów w Świdnicy polegająca na wymianie czternastu sztuk opraw oświetleniowych na oprawy LED. Zakup linii oświetlenia przy ul. Westerplatte. Koszt: 11.272,95 zł. Budowa oświetlenia przy ul. Ignacego Paderewskiego i schodów do ul. Polna Droga. Koszt zadania: 358 253,49 zł. <p>W 2023 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakup fragmentu oświetlenia ul. Parkowej. Koszt: 12.417,11 zł; Doposażenie szaf oświetleniowych w sterowniki systemowe CPAnet. Koszt: 83.914,29 zł.
7.	Przebudowa oświetlenia przy ul. Kozara Słobódzkiego	2017-2018	Gmina Miasto Świdnica	Nie-zrealizowane	W ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa sięgacza ul. Mieczysława Kozara – Słobódzkiego w Świdnicy” zaplanowano przebudowę oświetlenia. Realizacja zadania została przesunięta w czasie.
D. HAŁAS					

Przedsięwzięcia pozainwestycyjne					
1.	Identyfikacja miejsc i obiektów gminy narażonych na uciążliwości hałasowe	2018	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane	Identyfikacja miejsc i obiektów gminy narażonych na uciążliwości hałasowe prowadzona jest w miarę zgłoszeń.
Przedsięwzięcia inwestycyjne					
1.	Budowa i przebudowa dróg i parkingów oraz ścieżek rowerowych	2017, 2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	<p>Gmina w latach 2022 i 2023 realizowała inwestycje drogowe.</p> <p>Rok 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja przebudowy al. Niepodległości na odcinku od pl. Wolności do ul. 8 Maja. Koszt etapu w roku 2022: 2.832.358,90 zł • Rozpoczęto zadanie pn. „Budowa południowo – zachodniej obwodnicy m. Świdnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 382” Wyłoniono wykonawcę koncepcji wielowariantowej przebiegu obwodnicy wraz z niezbędnymi analizami bez projektu budowlanego dla wybranego wariantu. Wydatki w kwocie 250.000,00 zł zostały sfinansowane z dotacji celowej z Województwa Dolnośląskiego. • Rozbudowa skrzyżowania drogi powiatowej 2876D z ul. Kliczkowską– wykonane prace projektowe budowy ronda turbinowego o średnicy 47 m w miejscu obecnego skrzyżowania z sygnalizacją świetlną, dwukierunkowej drogi rowerowej oraz wymianę konstrukcji jezdni. Koszt : 90.000,00 zł. • Zagospodarowanie rejonu ul. Sudeckiej. Koszt: 49.815,00 zł. Zadanie rozpoczęte w 2019 roku. W 2022 r. zlecono wykonanie mapy do celów

					<p>projektowych oraz opracowanie dokumentacji projektowej na wykonanie kanalizacji deszczowej odprowadzającej wody opadowe z rejonu ul. Sudeckiej do rzeki Piławy. Prace projektowe zostały zakończone w grudniu 2022 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa ul. Polna Droga. Koszt zadania w 2022r. wyniósł: 6.407.076,62 zł. Prace budowlane objęły wymianę konstrukcji jezdni oraz nawierzchni chodników, przebudowę kanalizacji deszczowej, oświetlenia i zatok postojowych wzdłuż jezdni. Wybudowano parking, drogę rowerową na całym odcinku ulicy tj. od ronda na skrzyżowaniu z ul. Wałbrzyską do wiaduktu w ciągu ul. Sprzymierzeńców oraz pieszą sygnalizację świetlną z czujnikiem pomiaru prędkości pojazdów zbliżających się do przejścia. • Przebudowa ul. Przechodniej. Koszt: 857.433,18 zł. Wybudowano kanał deszczowy, kanał technologiczny oraz wymieniono nawierzchnię jezdni i chodników na odcinku od ul. Bohaterów Getta do ul. Mennickiej. • Przebudowa ul. Malej. Koszt: 12.177,00 zł. Została opracowana uproszczona dokumentacja projektowa przebudowy ulicy, obejmująca wymianę warstwy ścieralnej jezdni, zmianę nawierzchni chodników, budowę kanalizacji deszczowej oraz miejskiego kanału technologicznego. • Budowa wraz z rozbudową ul. gen. Władysława Sikorskiego. Koszt: 2.580.004,98 zł. Została
--	--	--	--	--	--

					<p>przebudowana ul. gen. Władysława Sikorskiego na odcinku od skrzyżowania z sygnalizacją świetlną przy ul. Strzegomskiej do skrzyżowania z ul. Langiewicza oraz wybudowano sięgacz do budynków mieszkalnych nr 42 a - d. Przebudowano jezdnie, chodniki, zatokę autobusową oraz oświetlenie uliczne na energooszczędne. Powstała asfaltowa dwukierunkowa droga rowerowa oraz wybudowano nowy parking dla 34 samochodów osobowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa mostu w ciągu ul. Mikołaja Kopernika. Koszt : 40.959,00 zł. Wykonano szczegółową ekspertyzę obiektu oraz kompletną dokumentację projektową, kosztorysową i przetargową wymaganą dla przeprowadzenia inwestycji. • Rozbudowa systemu dróg rowerowych w Świdnicy. Koszt: 69.850,00 zł. Zlecono opracowanie dokumentacji technicznej wyprowadzającej ruch rowerowy z Osiedla Młodych w Świdnicy, która ma objąć swym zakresem budowę drogi rowerowej wzdłuż ulic kard. Stefana Wyszyńskiego i Jana Riedla do drogi krajowej nr 35, przebudowę sygnalizacji świetlnej, która umożliwi bezkolizyjny przejazd rowerzystom oraz budowę drogi rowerowej wzdłuż ul. Ofiar Oświęcimskich aż do ul. Komunardów.
--	--	--	--	--	---

					<p>2023 rok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa wraz z przebudową ul. Kraszowickiej (Etap IV). Koszt w 2023 r. 1.811.433,92 zł. Wykonano kanalizację deszczową. W ramach realizacji zadania przebudowana zostanie jezdnia, powstanie ciąg pieszo - rowerowy. Wybudowane zostanie energooszczędne oświetlenie uliczne. Przebudowie ulegnie skrzyżowanie z ul. Bystrzycką, powstanie przejście i przejazd rowerowy. Obszar skrzyżowania zostanie dodatkowo doświetlony. • Przebudowa nawierzchni jezdni ul. Ignacego Prądyńskiego. Koszt: 546.808,00 zł. Przebudowano nawierzchnię jezdni ul. Ignacego Prądyńskiego na odcinku od budynku nr 123 do ul. Jarosława Dąbrowskiego. • Budowa z przebudową ul. Inżynierskiej. Koszt: 2.014.952,30 zł. Przebudowa istniejącego w złym stanie technicznym odcinka drogi o długości 414 m oraz dobudowie nowego odcinka o długości 312 m. Do końca 2023 roku została wykonana kanalizacja deszczowa. Nowy odcinek ul. Inżynierskiej zostanie wybudowany i włączony w rondo przy ul. Kliczkowskiej, wybudowane będą oświetlenie, chodniki i droga rowerowa. • Rozbudowa ul. Kanonierskiej. Koszt: 30.381,00 zł. Została opracowana kompletna dokumentacja
--	--	--	--	--	--

					<p>projektowa rozbudowy ul. Kanonierskiej na odcinku z nawierzchnią gruntową.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa ul. Bolesława Chrobrego. Koszt: 59.901,00 zł. Zlecono rozszerzenie zakresu dokumentacji projektowej dotyczącej budowy zatoki postojowej przy ul. Bolesława Chrobrego w Świdnicy o budowę kanalizacji deszczowej oraz wymianę wszystkich warstw konstrukcyjnych jezdni i chodników. • Rozbudowa systemu dróg rowerowych w Świdnicy. Koszt: 69.850,00 zł. Kontynuacja prac projektowych obejmujących budowę drogi rowerowej wzdłuż ulic kard. Stefana Wyszyńskiego i Jana Riedla do drogi krajowej nr 35, przebudowę sygnalizacji świetlnej, która umożliwi bezkolizyjny przejazd rowerzystom oraz budowę drogi rowerowej wzdłuż ul. Ofiar Oświęcimskich aż do ul. Komunardów.
2.	Poprawa stanu nawierzchni istniejących dróg (w tym budowa chodników i zatok)*	2018-2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	<p>Gmina w latach 2022 i 2023 realizowała <u>szereg inwestycji</u> z zakresu poprawy stanu nawierzchni dróg, jak również z zakresu remontów i budowy chodników i zatok.</p> <p>2022 rok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa chodników w mieście Świdnica Koszt: 203.832,50 zł. W 2022 roku kontynuowano prace polegające na przebudowie nawierzchni chodników będących w złym stanie technicznym. W ramach realizacji zadania została

					<p>przebudowana nawierzchnia chodnika wzdłuż ul. Wołyńskiej.</p> <p>2023 rok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa wraz z przebudową parkingów i zatok parkingowych na terenie miasta Świdnicy. Koszt: 139.137,60 zł. Została wykonana aktualizacja kosztorysu budowy parkingu przy ulicy Karola Marcinkowskiego oraz przeprowadzono prace związane z wymianą nawierzchni parkingu przy ul. Tenisowej z nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z betonowych płyt ażurowych. • Przebudowa chodników w mieście Świdnica. Koszt: 246.237,30 zł. Kontynuowano prace polegające na przebudowie nawierzchni chodników będących w złym stanie technicznym. W ramach realizacji zadania została przebudowana nawierzchnia odcinka chodnika wzdłuż ul. Ludwika Waryńskiego oraz chodnika wzdłuż ulicy Lwowskiej.
3.	Poprawa stanu technicznego środków transportu i przestrzegania obowiązujących przepisów Kodeksu Drogowego	2016-2020	KP Policji, zakłady przemysłowe	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	Zadanie nadzorowane bezpośrednio przez służby policji w zakresie przestrzegania przepisów o ruchu drogowym i inne.
4.	Ograniczenie ponadnormatywnych emisji hałasu przez zakłady przemysłowe	2016-2020	Zakłady przemysłowe	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	Zadanie nadzorowane bezpośrednio poprzez decyzje Starostwa Powiatowego o dopuszczalnym poziomie hałasu emitowanym przez zakłady przemysłowe.

5.	Nasadenia izolacyjne wokół obiektów gminy	2018-2020	Gmina Miasto Świdnica	Nie- zrealizowane	Nie zidentyfikowano potrzeb w zakresie nasadzeń izolacyjnych wokół obiektów gminnych.
E. AWARIE PRZEMYSŁOWE I ZDARZENIA KRYZYSOWE					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Bieżące aktualizowanie planu reagowania kryzysowego dla miasta	2019	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	Plany zarządzania kryzysowego podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata. W związku ze sporządzeniem w 2021 r. nowego Planu reagowania kryzysowego dla Miasta Świdnica, w latach 2022-2023 nie była konieczna jego komplementarna aktualizacja, za wyjątkiem niektórych elementów składowych.
2.	Prowadzenie szkoleń i ćwiczeń dotyczących zagrożeń kryzysowych	2019-2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane	Szkolenia i ćwiczenia dotyczące zagrożeń kryzysowych prowadzone są w miarę potrzeb, m.in. są to ćwiczenia ewakuacyjne w obiektach gminnych.
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>					
1.	Zakup niezbędnego dla służb ratowniczych sprzętu pozwalające na dotarcie do każdego miejsca miasta	2016-2020	PSP. OSP, dystrybutorzy mediów zasilających	Zrealizowane	W 2022 r. zrealizowano dofinansowanie zakupu lekkiego samochodu operacyjno-rozpoznawczego dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Świdnicy. Koszt: 15.000,00 zł.
2.	Zakup sprzętu ochrony osobistej ratowników	2016-2020	PSP. OSP, dystrybutorzy mediów zasilających	Zrealizowane	W 2023 r. Gmina w ramach zadania dokonała wpłaty dotacji z budżetu miasta dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Świdnicy jako wkład własny do realizacji projektu w ramach Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb

					ratowniczych. Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”, w tym na zakup ubrań i butów specjalnych oraz wentylatora oddymiającego.
F. OCHRONA PRZYRODY					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody	2017, 2019, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane	W latach 2022 i 2023 zadanie edukacji dotyczącej ochrony przyrody było realizowane przez gminne jednostki edukacyjne we własnym zakresie.
2.	Aktualizacja bazy danych pomników przyrody i innych chronionych form przyrody w formie GIS	2019-2020	Gmina Miasto Świdnica	Zrealizowane	<p>W 2023 r. roku zostały zrealizowane dwa zadania polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonaniu oceny drzew pomnikowych: 48 obiektów, pojedynczych tworów przyrody ożywionej, uznanych za pomniki przyrody uchwałą nr XVI/152/95 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 lipca 1995 r. i wymienionych w rejestrze pomników przyrody województwa dolnośląskiego pod nw. l.p.: 1895-1924, 1926-1940 oraz 1943-1945, zlokalizowanych w Świdnicy, • wykonaniu oceny drzew pomnikowych: Aleja kasztanowcowa zlokalizowana w pasie drogowym ul. T. Kościuszki oraz ul. A. Mickiewicza (93 drzewa) oraz Grupa drzew zlokalizowana przy Kościele Pokoju (14 drzew) w Świdnicy. <p>Koszt zadania: 54 120,0 zł</p>
3.	Aktualizacja inwentaryzacji przyrodniczej gminy w tym także inwentaryzacja gatunków rzadkich,	2017, 2019, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Zrealizowane	W ramach zadania przed rozpoczęciem realizacji rewaloryzacji parku Młodzieżowego dokonano inwentaryzacji przyrodniczej.

	ginących, zagrożonych i siedlisk				
4.	Opracowanie PT renowacji parków miejskich	2019-2020	Gmina Miasto Świdnica		Zadanie przygotowania dokumentacji projektowych dotyczących rewitalizacji parków realizowane było w latach 2016 – 2022.
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>					
1.	Zabiegi sanitarne i pielęgnacyjne istniejących pomników przyrody i zieleni	2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	Gmina dokonywała niezbędnych zabiegów sanitarnych i pielęgnacyjnych pomników przyrody. W 2022 r. koszt : 7992,0 zł W 2023 r. koszt : 9777,0 zł
2.	Budowa ścieżek dydaktycznych na terenie miasta	2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	W ramach realizacji zadania związanego z Rewaloryzacją terenów zieleni w Świdnicy w zakresie zagospodarowania zieleni w Parku Młodzieżowym, została wybudowana w 2022 roku ścieżka edukacyjna dotycząca roślinności zielnej, drzew, pomników przyrody, zwierząt, ptaków i owadów występujących w Parku. Koszt: 32 377,60 zł
3.	Rewaloryzacja parków na terenie miasta	2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	2022 rok <ul style="list-style-type: none"> • Rewaloryzacja terenów zieleni w Świdnicy. Koszt: 2.060.903,08 zł. Kontynuacja prac w zakresie zagospodarowania zieleni w Parku Młodzieżowym w Świdnicy. Wykonane zostały nasadzenia drzew, krzewów i bylin. Przeprowadzono cięcia koron drzew w celu poprawy bezpieczeństwa na terenie parku oraz zlecono wykonanie prac geodezyjnych. Wykonano montaż 15 sztuk drewnianych wodospustów w nawierzchni alejek w celu odprowadzania wód powierzchniowych, w tym 9 sztuk na terenie Parku imienia Generała

				<p>Władysława Sikorskiego i 6 sztuk na terenie Parku Centralnego. W Parku Centralnym wykonano nową nawierzchnię ciągu pieszego oraz rynsztok z kostki granitowej.</p> <ul style="list-style-type: none">• Przebudowa skwerów na terenie miasta Świdnica. Koszt: 90.455,22 zł. Opracowano dokumentację projektową na przebudowę terenu Ogródka Jordanowskiego położonego przy ul. Marii Konopnickiej oraz Skweru Lecha Kaczyńskiego. Zagospodarowano zielenią teren pozostały po rozbiorce wiaty przystankowej i pawilonów handlowych na pl. Michała Drzymały.• Odbudowa tarasu widokowego wraz z altaną w Parku Młodzieżowym. Koszt: 2.495.998,69 zł. Odbudowano mury dolnego i górnego tarasu oraz wykonano drenaż korpusu budowli. Wybudowano oświetlenie, instalację wodno-kanalizacyjną do obsługi fontann oraz odtworzone zostały betonowe misy fontann Wykonano posadzki z kostki granitowej na górnym i dolnym tarasie, przed wejściem na schody wachlarzowe i przed fontanną kaskadową oraz opaskę wokół murów dolnego tarasu. Wyeksponowano odkryte w czasie prowadzonych prac pozostałości murów reduty. Odbudowano schody wachlarzowe, schody z dolnego na górny taras oraz odbudowano i posadowiono na górnym tarasie drewnianą altanę z hełmem i dachem pokrytym blachą
--	--	--	--	---

					<p>miedzianą. Zainstalowano oświetlenie iluminacyjne obiektu oraz fontann oraz przeprowadzono nasadzenia zieleni na korpusie i wokół altany oraz wokół fontann</p> <p>2023 rok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rewaloryzacja terenów zieleni w Świdnicy. Koszt: 243.494,93 zł. Prowadzenie prac pielęgnacyjnych w celu utrzymania nasadzeń zieleni oraz budowy dwóch studni wodomierzowych w Parku Młodzieżowym w Świdnicy.
G. TERENY POPRZEMYSŁOWE					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Opracowanie Programu Rekultywacji Terenów Po Działalności Przemysłowej	2019	Gmina Miasto Świdnica, zakłady przemysłowe	Realizowane	Gmina nie prowadziła współpracy z zakładami przemysłowymi przy realizacji zadania polegające na opracowaniu Programu Rekultywacji Terenów po działalności przemysłowej.
2.	Przygotowanie techniczne rekultywacji terenów przemysłowych, starych obciążeń środowiska i obiektów, których eksploatacja dobiega lub dobiegła końca	2019, 2020	Gmina Miasto Świdnica, zakłady przemysłowe	Realizowane	Gmina nie prowadziła współpracy z zakładami przemysłowymi w zakresie realizacji zadania przygotowania technicznego rekultywacji terenów przemysłowych, starych obciążeń środowiska i obiektów, których eksploatacja dobiega lub dobiegła końca.
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>					

1.	Rekultywacja terenów po działalności przemysłowej	2018, 2020	Skarb państwa, Gmina Miasto Świdnica, zakłady przemysłowe	Realizowane	Gmina nie prowadziła współpracy z zakładami przemysłowymi przy realizacji zadania polegającego na rekultywacji terenów po działalności przemysłowej.
H. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA					
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>					
1.	Aktualizacja reagowania kryzysowego gminy (w tym ochrony przeciwpowodziowej)	2019	Gmina Miasto Świdnica	Realizowane (kontynuacja w latach następnych)	Plany zarządzania kryzysowego podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata. W związku ze sporządzeniem w 2021 r. nowego Planu reagowania kryzysowego dla Miasta Świdnica, w latach 2022-2023 nie była konieczna jego komplementarna aktualizacja, za wyjątkiem niektórych elementów składowych.
2.	Prowadzenie szkoleń i ćwiczeń dotyczących ochrony przeciwpowodziowej	2019, 2020	Starostwo Powiatowe, Gmina Miasto Świdnica	Nie - realizowane	W latach sprawozdawczych 2022-2023 zadanie prowadzenia szkoleń i ćwiczeń dotyczących ochrony przeciwpowodziowej nie było realizowane przez Gminę, ze względu na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>					
1.	Zakup wyposażenia do Miejskiego Magazynu Przeciwpowodziowego	2018, 2020	Gmina Miasto Świdnica	Nie - realizowane	W latach sprawozdawczych 2022-2023 zadanie zakupu wyposażenia do Miejskiego Magazynu Przeciwpowodziowego nie było realizowane przez Gminę, ze względu na pomoc obywatelom Ukrainy

					w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
--	--	--	--	--	---

V. ANALIZA ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ

Z analizy realizacji działań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Świdnica wynika, że podejmowane były liczne przedsięwzięcia oraz realizowane były zadania dążące do osiągnięcia założonego celu strategicznego oraz priorytetów polityki ekologicznej Miasta.

Część zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023 r., została w pełni zrealizowana, część jest aktualna i realizowana w sposób ciągły, ale są również zadania, które w perspektywie czasu stały się nieaktualne.

W ramach ochrony przyrody i krajobrazu zainicjowane zostały działania rewaloryzacyjne przestrzeni publicznych wewnątrz kwartałów Starego Miasta. W 2022 roku rozpoczęto realizację zadania pn. „Rewaloryzacja przestrzeni publicznej wewnątrz dwóch kwartałów Starego Miasta w Świdnicy”, którego łączny koszt wyniósł w 2022 r.: 4.684.119,19 zł, a w 2023 r. 6.742.862,34 zł. Celem tej inwestycji była przebudowa dwóch podwórek w centrum miasta Świdnica tj.: przebudowa obszaru położonego pomiędzy ul. Franciszkańską, ul. Grodzką a ul. Marii Konopnickiej oraz przebudowa obszaru położonego między ul. Grodzką a ul. Kotlarską

Ponadto w latach 2022-2023 Gmina realizowała inwestycje związane między innymi z przebudową podwórek w rejonie Starego Miasta w Świdnicy tj.: obszaru położonego pomiędzy ulicami Przechodnia- Teatralna, skweru położonego między ulicami 1 Maja-Konopnickiej (Ogród Jordanowski), zagospodarowanie terenu podwórka przy ul. Grodzkiej w Świdnicy, przebudowa przestrzeni wewnątrz kwartałów ul. Przechodnia - ul. Bohaterów Getta - ul. Teatralna - ul. Mennicka.

Gmina Miasto Świdnica realizowała również działania zmierzające do rewaloryzacji, modernizacji oraz prawidłowej eksploatacji terenów zieleni miejskiej, zarówno parków jak i skwerów śródmiejskich, m.in. Park Młodzieżowy.

W ramach zadań bieżących wykonywane były również niezbędne zabiegi fitosanitarne mające na celu ochronę i pielęgnację istniejących pomników przyrody na terenie gminy, jak również bieżące utrzymanie terenów zieleni urządzonej w mieście- parkach, skwerach, placach oraz zieleń w pasach drogowych.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniono zapisy mające na celu zmniejszenie ekspansji terenów zurbanizowanych i przemysłowych na terenach przyrodniczo cennych, przy jednoczesnym zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju gminy.

Miasto podjęło szereg inwestycji zmierzających do poszerzenia dostępności do infrastruktury rekreacyjno sportowej m.in. została rozwinęta sieć ścieżek rowerowych.

Gmina prowadzi systematyczne akcje edukacyjne o tematyce ekologicznej, w tym dotyczące niskiej emisji, prawidłowego gospodarowania odpadami. Organizowane były

pikniki, plenery ekologiczne, konkursy czy warsztaty terenowe i zajęcia edukacyjne w przedszkolach.

W zakresie racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych oraz dążenia do poprawy jakości stanu wód oraz porządkowania gospodarki wodno-ściekowej, prowadzone były działania mające na celu realizację założeń Programu Ochrony Środowiska, w tym ochronę wód powierzchniowych i podziemnych. Sukcesywnie realizowane były inwestycje w zakresie budowy i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W 2022 r. ŚPWik przeznaczyło łączną kwotę ok. 598 165 zł na modernizację i remonty obiektów związanych z ujęciami i produkcją wody m.in. wprowadzając automatyczny system monitoringu SCADA dla obiektów: ZUW Pszenno, ZUW Bokszerska, Dyspozytorni przy ul. Wrocławskiej oraz w zbiorniku wieżowym na Os. Młodych. System ten używany jest do pozyskiwania danych z sieci wodociągowej w celu bieżącej kontroli i sterowania obiektami. W 2023 r. na modernizację i remonty obiektów związanych z ujęciami i produkcją wody m.in.: - modernizację systemu płukania filtrów (ZUW Pszenno), - modernizację układu rozruchu, pomiaru parametrów elektrycznych pompy sieciowej (ZUW Pszenno), - na zakup, montaż i uruchomienie pomiaru przepływu (ZUW Pszenno), - remont automatyki i sterowania oraz urządzeń i instalacji (ZUW Pszenno, ZUW Bokszerska), zostało wydatkowanych 124 758, 55 zł.

Ochrona powietrza atmosferycznego i likwidacja "niskiej emisji" należy do priorytetów polityki ekologicznej miasta.

Z uwagi na zmieniającą się perspektywę finansowania zadań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i pojawiające się nowe programy Gmina brała i berze aktywny w kilu z nich.

W roku 2023 r. zakończono realizację projektu grantowego pn. „Wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej”, który uzyskał dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Projekt realizowany był od 2020 r. w partnerstwie 15 gmin (Miasta Świdnicy, Boguszowa - Gorce, Dobromierza, Głuszycy, Jaworzyny Śląskiej, Marcinowic, Mioszowa, Nowej Rudy, miasta Nowej Rudy, Strzegomia, Świebodzic, Świdnicy, Walimia, miasta Wałbrzycha, Żarowa), spośród których Miasto Świnica pełniło rolę Lidera i polegał na udzielaniu grantów na wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych. W ramach projektu właściciele nieruchomości mogli uzyskać grant do 70% poniesionych kosztów inwestycji, lecz nie więcej niż 10 000,00 zł w przypadku mieszkania i nie więcej niż 25 000,00 zł w przypadku domu jednorodzinnego. W wyniku realizacji projektu łącznie we wszystkich gminach wypłacono 1825 grantów na kwotę 24 886 091,35 zł i w efekcie wymieniono 2046 nieefektywnych źródeł ciepła, co spowodowało zmniejszenie emisji CO₂ o 9846,5 ton/rok.

W samej Świdnicy wypłacono 286 grantów na kwotę 3 594 903,84 zł i w efekcie wymieniono 429 nieefektywnych źródeł ciepła, co spowodowało zmniejszenie emisji CO₂ o 1263,3 ton/rok.

Ponadto w roku 2023 w Świdnicy realizowane były dwa programy wspierające działania związane z wymianą „kopciuchów” oraz termomodernizacją budynków mieszkalnych ze środków NFOŚiGW, tj. Program „Czyste Powietrze” i Program „Ciepłe Mieszkanie”. W celu realizacji Programu „Czyste Powietrze” Gmina Miasto Świdnica w 2021 r. zawarła porozumienie z WFOŚiGW na prowadzenie na terenie miasta punktu konsultacyjnego na czas realizacji programu tj. na lata 2021-2029, w którym mieszkańcy Świdnicy mogą uzyskać informacje na temat programu, a także pomoc w przygotowaniu i złożeniu wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność. Program ten skierowany jest do właścicieli/ współwłaścicieli domów jednorodzinnych i jego ramach można uzyskać wsparcie finansowe na wymianę nieefektywnego źródła ciepła na ekologiczne lub na działania termomodernizacyjne, jak np. ocieplenie przegród budowlanych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, a także na montaż mikro instalacji fotowoltaicznej. Do końca 2023 r. łącznie złożonych zostało 195 wniosków o dofinansowanie, a kwota wypłaconych przez WFOŚiGW dotacji wyniosła 1 205 967,88 zł. W ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie” Gmina Miasto Świdnica w 2022 r. podpisała umowę z WFOŚiGW o dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów końcowych na kwotę 9 937 500,00 zł. Beneficjentami końcowymi, którzy mogą otrzymać dofinansowanie są właściciele/współwłaściciele lokali mieszkalnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Dofinansowanie w programie „Ciepłe Mieszkanie” można otrzymać na likwidację wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe oraz zakup i montaż nowego źródła ciepła. Dodatkowo w ramach programu, przy okazji wymiany źródła ciepła, można otrzymać wsparcie finansowe na np. na wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. W roku 2023 Gmina Miasto Świdnica zawarła 55 umów z beneficjentami końcowymi, z czego w tym samym roku 10 inwestycji zostało zrealizowanych i rozliczonych, a kwota wypłaconych dotacji łącznie wyniosła 147 272,86 zł.

W 2023 r. w ramach realizacji polityki ekologicznej gminy opracowano oraz przyjęto uchwałami Rady Miejskiej dwa dokumenty strategiczne gminy, tj. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Świdnica do 2030 r. przyjęty uchwałą nr LVII/586/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29.09.2023 r. oraz nowy Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2030 przyjęty uchwałą nr LX/598/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 24 listopada 2023 r. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Świdnica do 2030 r. powstał z potrzeby kontynuacji dotychczas realizowanej strategii utrzymania niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego Miasta Świdnica i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, a tym samym budowania Miasta Świdnica jako przyjaznego dla społeczeństwa i przedsiębiorców, nowoczesnego i innowacyjnego ośrodka miejskiego kierującego się zasadą zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach swojej funkcjonalności.

W grudniu 2021 r. Gmina Miasto Świdnica złożyła wniosek w ramach projektu pn. „Europejski Instrument Miejski (European City Facility, EUCEF)” finansowanego z programu badań i innowacji Unii Europejskiej Horyzont 2020 celem pozyskania wsparcia finansowego na przygotowanie koncepcji inwestycyjnej pn. „Świdnica na drodze do niezależności energetycznej; Etap I: transformacja energetyczna sektora komunalnego”. Złożony wniosek został oceniony pozytywnie w wyniku czego w roku 2022 Gmina Miasto Świdnica zawarła umowę ze stowarzyszeniem ENERGY CITIES z Francji, pełniącym rolę koordynatora projektu

EUCF i otrzymała dotację w wysokości 60 000,00 euro. W ramach realizacji projektu w latach 2022-2023 sporządzono dla wybranych budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych będących w zasobach komunalnych gminy m.in. ekspertyzy budowlane dachów, ekspertyzy ornitologiczne i chiroptologiczne, programy robót budowlanych i konserwatorskich związanych z planowanymi pracami termo modernizacyjnymi, audyty energetyczne budynków, wstępne koncepcje instalacji fotowoltaicznych na dachach wytypowanych budynków, założenia projektowe związane z doborem i instalacją urządzeń EO, studium wykonalności z analizą rynku i ryzyk oraz analizą finansowo-ekonomiczną. Ostatecznym dokumentem, który został sporządzony na podstawie wyżej wymienionej dokumentacji jest Koncepcja Inwestycyjna. W założeniu ma ona doprowadzić do powstania załączka wirtualnego miejskiego systemu energetycznego w Świdnicy (WMSE), który rozwijany w kierunku łączenia ze sobą kolejnych lokalnych wytwórców energii i odbiorców będzie prowadził do niezależności energetycznej miasta, a także neutralności klimatycznej oraz budowania energetyki obywatelskiej.

W 2023 roku zlecono sporządzenie ocen drzew pomnikowych występujących w formie alei kasztanowcowej zlokalizowanej w pasie drogowym ul. Kościuszki i ul. Mickiewicza – 93 szt., grupy drzew zlokalizowanych przy Kościele Pokoju – 14 drzew oraz pojedynczych obiektów zlokalizowanych w różnych częściach miasta – 48 szt. W ramach dokonanego przeglądu wykonano m.in. pomiary dendrometryczne drzew, ocenę stanu zdrowotnego drzew, identyfikację zagrożeń dla drzew oraz zagrożeń dla osób i mienia ze strony drzew oraz wskazano zakres niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych oraz zabiegów minimalizujących stwierdzone zagrożenia.

Miasto Świdnica zrealizowało założone w „Programie ochrony środowiska” liczne działania w zakresie podłączania obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej, przebudowy dróg, układu komunikacyjnego, budowy ścieżek rowerowych, termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, które wpływają pozytywnie na jakość powietrza atmosferycznego oraz obniżenie poziomu hałasu.

Realizacja zadań w latach 2022-2023 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska, zgodnych z polityką ochrony środowiska, a tym samym zmierza do zrównoważonego rozwoju miasta, przy czym należałoby zwiększyć zarówno nakłady finansowe na poszczególne obszary interwencji, jak i edukować społeczeństwo dla poprawy efektywności w niektórych z przyjętych obszarach interwencji.

VI. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Stopień wdrażania przyjętych w Programie ochrony środowiska założeń jest zadawalający, a podjęte działania są znaczące dla poprawy stanu środowiska w mieście Świdnica. Na podstawie przeprowadzonej oceny stwierdzono, że założone cele i działania w większości należą do zadań, które należy realizować w sposób ciągły i sukcesywny. Znaczna część zadań założonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Miasto Świdnica została zrealizowana.

Duża część zaproponowanych działań znajduje się poza kompetencjami Miasta, niemniej jednak Miasto odgrywa inspirującą i koordynującą rolę w zakresie ochrony środowiska.

Cele zaproponowane w Programie ochrony środowiska dla gminy miasta Świdnica w zakresie powietrza atmosferycznego, jakości wód i stosunków wodnych, hałasu i wibracji, promieniowania elektromagnetycznego, poważnych awarii i zagrożeń naturalnych, ochrony przyrody i krajobrazu, ochrony zasobów kopalin, ochrony gleb zostały sformułowane prawidłowo, zgodnie z Polityką ekologiczną państwa i polskim prawodawstwem w zakresie ochrony środowiska. Działania podejmowane w celu ochrony środowiska wymagają długiego horyzontu czasowego i dużych nakładów finansowych. Dlatego też część z nich wymaga weryfikacji i realizacji w latach następnych.

Reasumując cele i zadania założone w Programie ochrony środowiska – na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023 r. zostały osiągnięte, a te które pozostają aktualne na dzień dzisiejszy są nadal realizowane.

Z upływem lat pojawiły się nowe obszary, na które należy zwrócić szczególną uwagę, m.in. zmieniający się w obecnym czasie klimat oraz ukierunkowanie działań mających na celu adaptację wszystkich stref miasta do tych zmian, co zostało uwzględnione w nowym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasta Świdnica na lata 2024-2027 z perspektywą do 2030 r., przyjętym w 2023 roku uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy Nr LX/598/23 z dnia 24 listopada 2023 r..

Sporządziła: *Sylwia Bodnar*

Zatwierdziła: **PREZYDENT MIASTA**
Beata Moskal -Słaniewska